

Ijsvereniging Wintervreugd in boek 'Gasteren'

23 jan. 2023

Pagina 82: voor 1940

Op 27 februari 1933 vond op de vergadering van de landbouwvereniging de oprichting van een ijsvereniging plaats, die op voorstel van Piet Eiten de naam Wintervreugd kreeg. De vereniging telde in dat eerste jaar al 53 leden. Tot bestuursleden werden Hendrik Berkepies (voorzitter), W. Vreeling (secretaris), Thie Sloots (penningmeester) en Hendrik van Rein en H. Weites (leden) verkozen. De contributie bedroeg vijftig cent per huisgezin. Al datzelfde jaar werden op 8 december op het Voorste Veen de eerste wedstrijden gehouden, een hardrijderij voor mannen van elke leeftijd. Van de 18 deelnemers bleek Frederik Pieters de snelste. Aan zijn eerste prijs hield hij een paar schaatsen over. Tweede werd Jan Pieters (rookstel), derde Albert de Weme (een tabakspot) en vierde Hendrik Berkepies jr. (een scheerstel). Diezelfde avond belegde de vereniging in café De Vriendschap haar eerste algemene ledenvergadering. Daar werden ook de prijzen van de die dag verreden wedstrijden uitgereikt door secretaris W. Vreeling. Deze maakte van die gelegenheid gebruik om 'een ernstig waarschuwend woord tot de hardrijders op de korte baan te richten, speciaal bestemd voor de winnaar', waarbij hij erop wees 'dat dergelijke wedstrijden het uiterste van het lichaam vergen, zoodat ze niet van gevaar voor nadeelige gevolgen ontbloeit zijn. Vooral het inademen op het eind der baan moet met zorg (door de neus) geschieden. De ijzige winterlucht zou anders wellicht schade aan de longen kunnen veroorzaken'. Op zondag 17 december werden er priksleewedstrijden voor dames gehouden met 'menige spannende sledevaart, waarbij dikwijls de lachspieren druk werk kregen', aldus het jaarverslag. Winnares werd J. Meursing-Hofsteenge, met op de tweede plaats J. Reinders-Udding, en op de derde Annechie Kleef-Schuurman. Ook in menig jaar daarna en in alle oorlogsjaren kon er op de ijsbaan worden geschaatst. Op de jaarvergadering van 1937 werd Piet Eiten benoemd tot erelid als dank voor zijn grote inzet. Op 21 januari 1940 vond op voorstel van de Ijsvereniging 'Oudemolen' de eerste drie-dorpenwedstrijd plaats, waaraan naast Oudemolen en Gasteren ook Anderen deelnam.

Vanaf pagina 139: periode 1940 – 2003

Wintervreugd

Op 8 december 1945 werd voor het eerst sinds 1942 weer een Algemene Ledenvergadering van de ijsvereniging Wintervreugd gehouden. Op die vergadering legden de bestuursleden Hendrik Berkepies en H. Weites, bestuurlijk actief vanaf de oprichting van de vereniging in 1933, hun functie neer. Beiden werden met algemene stemmen tot erelid benoemd. De contributie van de ijsvereniging is nog steeds buitengewoon laag. Op de Algemene Ledenvergadering van 1947 werd deze verhoogd van vijftig cent naar één gulden per huisgezin. Datzelfde jaar werden ook plannen opgesteld om een echte ijsbaan naast het Voorste Veen aan te leggen. Nadat via de Boermarke met de grondeigenaren overeenstemming was bereikt, kon deze een jaar later worden gegraven. Dat gebeurde nog met de schop en vrijwel alle mannen en jongens uit het dorp hielpen daarbij mee. In de daaropvolgende jaren kon er regelmatig van de ijsbaan gebruik worden gemaakt. Maar door gebrek aan voldoende vorst moest men ook menig jaar voorbij laten gaan. In 1973 werd daarom besloten dat, wanneer er geen vorst van betekenis was, men met de schoolkinderen naar de kunstijsbaan in Assen zou gaan.

In 1976 werd voor het eerst sinds vele jaren weer een drie-dorpenwedstrijd gehouden tussen Gasteren, Oudemolen en Anderen. Vanwege invallende dooi was het ijs in zeer slechte conditie. Anderen en Gasteren eindigden met evenveel punten, maar aangezien Ep Pauwels in de eindrangschikking eerste was, ging de beker naar Gasteren. Gasteren was ook de sterkste bij de drie-dorpenwedstrijd in 1979. Maar niet in 1982. Volgens het jaarverslag 'bleek de opgaaf om de beker definitief in ons bezit te krijgen, te groot. Schoolkring Oudemolen beschikte over een viertal rijders van klasse. Onze beste man Ep Pauwels kon tegen dit geweld ook niet op'. Op de ijsbaan werden niet alleen schaats-, maar ook priksleewedstrijden georganiseerd. Bij de priksleewedstrijden op 17 januari 1982 kon voor het eerst bij de ijsbaan een drankje, kwast of snoepgoed worden gekocht.

*Priksleeën op de ijsbaan,
winter 1996.*

*Henk Weggemans en
Aleidus Stokker (rechts) op
de slee.*

Op 26 februari 1983 vierde Wintervreugd haar vijftig-jarig bestaan. Die dag was er een receptie gevolgd door een ijsbal met medewerking van het Rolder orkest The Blue Lake in café Brinkzicht. De volgende dag werd aan de leden Egbert Dekker, Jan Meursing, Hendrik van Rein en Eite Stokker, vanwege het feit dat ze al vanaf de oprichting lid van de vereniging waren, een wandbord met inscriptie aangeboden. Een jaar later kreeg de vereniging de beschikking over een ijsgebouwtje, een directiekeet van vijf bij zes meter, dat een plaats kreeg op het land van Albert de Weme.

In de eerste maanden van 1985 werden er weer diverse wedstrijden gehouden, waaronder voor het eerst strijkijzergooien voor personen boven de veertig jaar. Beste gooier bleek Gerrit Kamping te zijn. De donderdag daarop werd voor het eerst een alternatieve Elfstedentocht gehouden, een jaar later, op zondag 23 februari 1986, gevolgd door een tweede monstertocht. 'De start was midden op de ijsbaan. Daarna ging men op het eind klunend het voorste veen op. Hier waren door Harm Reinders en Lute Pieters allerlei banen geveegd. Op het veen zaten twee heuse stempelposten en één op de ijsbaan', meldt het jaarverslag. Achtereenvolgens werden door verschillende leeftijdsklassen de tocht der tochten geschaatst. Van één rondje door kinderen uit de eerste drie schoolklassen tot acht ronden door de dames en elf ronden door de heren. 'Gezien de publieke belangstelling en de reacties was het een schot in de roos.' Bij de meisjes tot 16 jaar bleek Froukje Pauwels de snelste, bij jongens tot 16 jaar Jacob Matthijsen. Na afloop van de wedstrijd vroeg Jacob of hij ook nog bij de heren mee mocht doen. 'En ja, waarom niet. Nou, ze hebben het geweten. Hij ging er als een pijl uit de boog vandoor en kon enigszins bijgehouden worden door Henk Lammerts en Luuk Smit. Ronde na ronde liep hij verder uit tot ongeveer vijf ronden voor het einde. Daarna kon Henk Lammerts iets afknabbelen van de achterstand die was opgelopen tot 1.20 minuten. Luuk Smit kon het geweld niet meer bijbenen en moest afhaken', schrijft de secretaris als een rasechte sportjournalist in het jaarverslag. De jaren daarna was er regelmatig goed ijs en konden er op de ijsbaan allerlei activiteiten worden gehouden in de vorm van leden- en schooljeugdwedstrijden, estafette-wedstrijden, priksleeën, strijkboutgooien, short-track koppelwedstrijden en de traditionele drie-dorpenwedstrijd. In het seizoen 1988-89 kreeg de vereniging een nieuw ijsgebouw - de houten kantine van de tennisvereniging uit Annen. Het oude gebouwtje was ook duidelijk aan vervanging toe. Door de handen flink uit de mouwen te steken werd de tenniskantine door Gasterense jongeren op het sportpark in Annen afgebroken en bij de ijsbaan weer opgebouwd en vervolgens van een nieuw verfje voorzien. Op 13 oktober werd op initiatief van Luuk Smit het ijsgebouw van elektriciteit voorzien. Met veertig man werd voor het leggen van een kabel een vierhonderd meter lange sleuf tussen sportgebouw en ijsgebouw gegraven.

Aanleg elektriciteit naar kantine 'Wintervreugd', 13 oktober 1990.

Vlnr: Lute Pieters, Derk Bruintjes, Harm Hollander, Aleidus Stokker en Peter Blom.

Na de winter van 1990-1991 kon er eigenlijk pas in 1996 weer op de ijsbaan worden geschaatst. Op 28 januari 1996 werd een Elfstedentocht verreden. 'Met 6 °C onder nul, zon, sneeuw en weinig wind kan de Elfstedentocht van Gasteren worden gereden', aldus het jaarverslag. 'Het weer is schitterend en de te rijden route over het Voorste Veer ziet er fantastisch uit. Ook het publiek laat het niet afweten en voor de penningmeester is het kassa die middag'. Luuk Smit, al jaren geen inwoner meer van Gasteren, won de tocht met overmacht. Uitzonderd Flip Moerker wist Luuk iedereen op één ronde te rijden.

De arrensleeshow op de ijsbaan, 11 februari 1996.

Met bolhoed, vlnr: Albert van Rein, Flip Moerker, Roelof van Rein en Harry Wolters.

Een hoogtepunt in het bestaan van Wintervreugd vormde zonder twijfel een concours d'elegance, dat op zondag 11 februari 1996 door de ijsvereniging in samenwerking met de vereniging Rijden en Glijden - ondanks de invallende dooi - op de ijsbaan in Gasteren werd verreden. De dikte van het ijs, variërend van 29 tot 32 centimeter lag ruim boven de 22 centimeter die in verband met de verzekering van de paarden en deelnemers vereist is. Door het bestuur, leden en vrijwilligers werd zeer hard gewerkt om organisatie en baan, in vier dagen, voor elkaar te hebben. Voor het eerst verscheen een tractor op de ijsbaan, die met een schuif het ijs sneeuwvrij maakte. Zaterdag 10 februari reden er zelfs drie tractoren op het ijs: Roelof Bonder met een schuif, Harm Reinders met een borstel en Reinder van Rein met landbouwwagens voor af- en aanvoer van de materialen. In de nacht van zaterdag 10 op zondag 11 februari sloeg het weer om van vorst naar dooi, het regende zelfs op zondagmorgen. Maar omdat er maar weinig water op de baan stond, werd al

snel besloten het geheel door te laten gaan. Aan het concours werd door Friese paarden en tuigpaarden en door twee Shetlandpony's deelgenomen. Er was veel publieke belangstelling, zo'n 1500 tot 2000 mensen omzoomden de ijsbaan. Winnaar werd J. Ubels uit De Punt, tweede J.J. Kramer uit Vries en als derde eindigde J. Dijkhuizen uit Niebert. Deze laatste kreeg ook de prijs voor het mooiste geheel. Vanwege zijn 12½-jarig bestuurslidmaatschap van de ijsvereniging werd Harm Reinders op de bestuursvergadering van 13 december 1996 door voorzitter Lute Pieters de speld van verdienste van de KNSB opgespeld. In de jaren daarna heeft het niet meer voldoende gevoren om de ijsbaan open te stellen.